03/01/2020

«10+ 1 λόγοι πού πάσχουν οι δίκαιοι» – Κατά τον Ιερό Χρυσόστομο

/ Ορθόδοξες Προβολές

Του Αρχιμ. Ιακώβου Κανάκη

Μελετώντας ένα ερμηνευτικό υπόμνημα της Αγίας Γραφής, «έπεσα επάνω» σε ένα θεολογικό μαργαριτάρι του Χρυσογλώττου Ιωάννου. Ο άγιος στον «Α΄Λόγο των Αδριάντων», μεταξύ άλλων, απαριθμεί έντεκα λόγους για τους οποίους πάσχουν οι δίκαιοι.

Ο α΄ λόγος πού επιτρέπει ο Θεός να πάσχουν οι δίκαιοι, είναι για να μην υπερηφανεύονται, από το μέγεθος των αρετών και των θαυμάτων τους.

Ο β΄ λόγος είναι για να μην νομίζουν οι άνθρωποι τους Αγίους, πώς είναι θεοί και όχι άνθρωποι, δηλαδή όντα υπερφυσικά.

Ο γ΄ λόγος είναι για να φανερώνεται η δύναμη του Θεού, η οποία «νικάει» δια των ασθενούντων και έτσι « αυξάνεται» το μήνυμα του Ευαγγελίου.

Ένας ακόμα λόγος (δ) είναι για να γίνεται φανερωτέρα η υπομονή των δικαίων και να γίνεται γνωστό ότι «δεν αγωνίζονται για μισθό».

Ε’ λόγος είναι για να φιλοσοφούμε, ή καλύτερα θεολογούμεπερί αναστάσεως. Δηλαδή σκεπτόμενοι ότι «ανίσως» οι άνθρωποι δεν αφήνουν χωρίς μισθό εκείνους πού πάσχουν για λογαριασμό τους, πολύ περισσότερο δεν θα αφήσει ο Θεός χωρίς στέφανο δόξης, εκείνους πού πάσχουν και αγωνίζονται γι’ Αυτόν.

Ο επόμενος λόγος (στ) είναι για να έχουν αρκετή παρηγοριά όλοι εκείνοι, πού πέφτουν σε πειρασμούς, αλλά να αποβλέπουν στους πειρασμούς πού πέρασαν οι δίκαιοι. Όταν οι διδάσκαλοι παρακινούν να μιμηθούμε τις αρετές και τους αγώνες του πρωτοκορυφαίων Πέτρου και Παύλου, να μην αμελούμε να τους μιμηθούμε με την δικαιολογία, ότι αυτοί είχαν άλλη φύση από την δική μας (ζ’).

Επίσης, μαθαίνουμε μέσα από την παιδαγωγία αυτή, ότι είναι όντως μακάριοι όσοι «παιδεύονται» και ταλαίπωροι οι αμαρτωλοί πού «ευτυχούν» (η).

Ένα ακόμα λόγος (θ), πού πάσχουν οι δίκαιοι, είναι ότι γίνονται δοκιμότεροι και αυτό αποδεικνύεται βιβλικά. Αναφέρει ο απόστολος Παύλος: «Η θλίψις υπομονή κατεργάζεται, η δε υπομονή δοκιμήν, η δε δοκιμή ελπίδα, η δε ελπίς ου καταισχύνει» (Ρωμ.2,7). Η Παλαιά Διαθήκη συνεπικουρεί: « ώσπερ εν καμίνω δοκιμάζεται ο χρυσός και οι άνθρωποι δεκτοί εν καμίνω ταπεινώσεως» (Σοφ. Σειρ. 2,5).

Άλλος λόγος (ι) είναι « ανίσωςέχωμεν μερικούς ρύπους αμαρτιών, αποπλύνωμεν αυτούς με το μέσον των πειρασμών και των θλίψεων (πρβλ. Λκ.16,25). Τέλος, ο τελευταίος λόγος είναι, το να περισσεύουν σε μας, δια των θλίψεων, τα στεφάνια και τα βραβεία, γιατί όσο οι θλίψεις είναι περισσότερες τόσο είναι και οι αμοιβές και οι μισθοί περισσότεροι. «Κυκλώνει» λοιπόν ο Ιερός Χρυσόστομος το θέμα και μας δίνει τον ορθό τρόπο προσέγγισης του.

Παρομοίως, παράλληλα, αλλά συντομότερα, τοποθετεί τα πράγματα και ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής. Αναφέρει σχετικά ότι για πέντε αιτίες ο Θεός επιτρέπει να πολεμούμαστε από τους δαίμονες. Πρώτη αιτία είναι εκείνη κατά την οποία, πολεμούμενοι από τους δαίμονες και αντιπαρατάσσοντας προς αυτούς το δικό μας πόλεμο, φθάνουμε στο να διακρίνουμε την αρετή από την κακία. Δεύτερη αιτία είναι, αφού με τον πόλεμο και τον κόπο αποκτήσουμε την αρετή, να την κρατάμε σταθερή και αμετάβλητη. Τρίτη είναι, προκόβοντας στην αρετή, να μην

υπερηφανευόμαστε, αλλά να μάθουμε να είμαστε ταπεινόφρονες. Τέταρτη είναι, αφού γνωρίσουμε την κακία, να μισήσουμε με όλη την δύναμή μας αυτήν. Πέμπτη αιτία, μαζί με όλες τις άλλες είναι, αφού γίνουμε απαθείς, να μην λησμονήσουμε την αδυναμία μας, ούτε την δύναμη εκείνου πού μας βοήθησε.

Ας δούμε όμως τώρα, καί την στάση του πιστού απέναντι στον πειρασμό και την δυσκολία.

«Ο σώφρων άνθρωπος, σκεπτόμενος την θεραπευτική δύναμη των θείων τιμωριών, υπομένει με ευχαρίστηση τις συμφορές πού συμβαίνουν σ’ αυτόν, και δεν θεωρεί κανένα άλλο αίτιο γι’ αυτές παρά μόνο τις αμαρτίες του. Αντίθετα, ο άφρονας, αγνοώντας τη σοφοτάτη πρόνοια του Θεού, όταν αμαρτάνει και τιμωρείται, θεωρεί αίτιους των κακών πού του συμβαίνουν ή το Θεό, ή τους ανθρώπους».